

Sách Học Làm Phật của Thích Trường Lạc

1. Sách "**Học Làm Phật**" của Thích Trường Lạc biên-soạn, phát-hành tại Saigon năm 1964, Phật Lịch 2508. Sách dày 144 trang, in lại đầy-đủ nơi đây.

2. Nhan đề sách "Học Làm Phật" không đúng hẳn với nội-dung. Thật ra đây là cuốn

"Tranh Chăn Trâu" hay **"Thập Mục Ngưu Đồ"**, một cuốn sách rất được nhiều người

biết đến trong Phật-học. Sách gồm có 3 phần: một là "Họa" = tranh vẽ, là 10 bức tranh vẽ cảnh mục-đồng chăn trâu, từ lúc khởi đầu trâu đi lạc hoặc trâu còn hung dữ cho đến khi bắt được trâu và huấn-luyện cho thuần-thục; hai là "Tụng" là những bài kệ (4 câu) đi kèm theo mỗi bức họa, và ba là "Luận Giải" là những bài bình-luận hoặc giảng-giải thêm những bức họa và những bài tụng, cần cho người sơ học dễ nắm bắt được ý-nghĩa.

Hiện nay có nhiều sách "Thập Mục Ngưu Đồ", và 3 phần nói trên tùy-nghị thay đổi nhiều ít dài ngắn theo mỗi soạn giả.

3. Sách "Học Làm Phật" đặc-biệt có hai Bộ (10 bức) Tranh, cả hai đều vẽ cảnh đồng ruộng hay đồng quê Việt-Nam. Sách không dùng những bộ tranh đã có từ trước trong những kinh sách cổ-điển.

4. Trang đầu sách có tựa-đề đầy-đủ: Học làm Phật với phương-pháp kèm chế vọng tâm theo Kinh Di Giáo Chương Hai; phác-họa bằng mười bức tranh "chăn trâu".

Người trình bày đặt "chương hai" ra xa nên có thể hiểu lầm.

5. Soạn-giả Thích Trường Lạc chỉ nhận là Phật-tử, không ghi rõ là tỳ-khưu hay chức-vị gì khác. Trong sách có hai người dịch ký-tên là T. Nh, và N.Đ. không rõ là những ai.

6. Sách "Học Làm Phật" hay "Tranh Chăn Trâu" này gồm 2 tập: Tập 1: Giảng giải theo "duy thức học" bắt đầu từ trang 7, và Tập 2: Giảng giải theo "thiền học" bắt đầu từ trang 89. Theo soạn-giả, Tập 1 tương-đương với một cuốn sách chữ Hán, và Tập 2 tương-đương với một cuốn sách viết bằng tiếng Pháp. Tuy-nhiên soạn giả không cho biết rõ đó là những sách nào.

7. Sách "Học Làm Phật" dường như chú-trọng tới độc-giả chỉ thông-thạo tiếng Việt.

Các bài chữ hán kèm theo tương-đối rất ít, và người đọc không nhất-thiết phải là người thông-thạo chữ hán. Chữ hán in cỡ vừa đủ đọc và in rõ ràng. Nói chung sách không phải là dễ đọc hay dễ đọc lướt qua.

8. Trong bài tụng thứ nhứt, trang 10, "Vị Mục", câu đầu là

Sanh ninh đầu **dác** tứ bào hao

không khác với các sách khác. Ngoài chữ "dác" = sùng viết "d" theo hán-việt từ điển Đào Duy Anh - thay vì "giác" viết "gi" có nghĩa là biết, chúng ta có thể nghi-

vấn là "Tranh Nanh" có nghĩa là dữ-tợn theo từ-điển Thiệu Chử, đúng hơn là "Sanh Nanh" thường được giảng là sinh ra có đầu sùng dữ-tợn (?) có thể là một sự sai lầm nào đó có ngay từ khi bắt đầu khắc ván, hay có sự thay đổi vì "phạm húy" ? Xin đề

quý-vị bác-học uyên-thâm giảng-giải kỹ hơn về chi-tiết nhỏ này (nếu cần.

9. Mấy cuốn sách khá đầy-đủ về Thập Mục Ngưu Đồ là:

Trúc Thiên Tranh Chấn Trâu Đại Thừa và Thiên Tông, Phụ Lục của Tuệ Sĩ. xuất -bản năm ? tại ?; không đánh số trang; bản in lại tại Brisbane Úc Châu ? căn-cứ theo phương-danh những vị ấn tống;

Thích Kế Châu dịch: Tranh Chấn Trâu Viện Triết Lý Việt Nam và Triết Học Thế Giới xuất bản 1993 in tại Hoa kỳ; 136 trang;

Quảng Trí Thiền Sư "Thập Mục Ngưu Đồ Tụng Luận Giải, Trần Đình Sơn dịch và chú An Tiêm Paris Pháp 2000; 218 trang

Gentling the Bull the ten Bull Pictures A spiritual Journey; comments taken from the talks by the Ven. Myo-kyo-ni, published in association with the Zen Centre London

Charles E. Tuttle 1996.

Những cuốn sách trên có lẽ dễ tìm kiếm.

10. Trên mạng có rất nhiều bài về Thập Mục Ngưu Đồ, xin kể:

Bài giảng của Thích Thanh Từ, diễn giảng Luận Giải của Quảng Trí Thiền Sư cf

supra, theo nguyên bản chữ hán và bản dịch của Thông Phương;

Sách của Yanagida Seizan, Nguyễn Nam Trân dịch (chưa hoàn tất) còn thiếu Phần 2

Xin gửi đến GS Huỳnh Chiêu Đẳng chủ-nhân Quán Ven Đường, Bạn Nguyễn Nam Trân, Bạn Ngô Tăng Giao, bạn Trịnh Đình Hỷ, Shaman Nguyễn Thượng Vũ.

Tháng 12 năm 2017

Hà Ngọc Thuận